

Zitting 1976–1977

14 123

Nadere wijziging van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (herziening rijksbijdrage aan het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING**Algemeen**

Blijkens de memorie van toelichting op het ontwerp-Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) was aanvankelijk in de rijksbijdrage een bedrag begrepen wegens besparingen in de sector van het Ministerie van Justitie als gevolg van het voor rekening van de bijzondere ziektekostenverzekering komen van kosten van behandeling, verpleging en verzorging van justitiële patiënten. Bij nota van wijzigingen heeft de toenmalige regering evenwel nadien besloten het toepassen van de AWBZ op justitie-inrichtingen vooralsnog uit te stellen. De toenmalige regering zegde daarbij toe in een later stadium, wanneer meer inzicht zou bestaan in de mogelijkheden die de AWBZ biedt voor justitiepatiënten, op basis van een nacalculatie de hiermede gemoeide bedragen te zullen bepalen en een hiermede verband houdende wijziging van het in artikel 17 van de wet geregelde bedrag van de rijksbijdrage aan het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten te zullen bevorderen.

Voorts heeft de Regering zich kunnen verenigen met het besluit van de Ziekenfondsraad volgens hetwelk de financiering van de medisch opvoedkundige bureaus (MOB's) met ingang van 1 januari 1975 zal geschieden op basis van artikel 52, sub d, van de AWBZ. In de Structuurnota Gezondheidszorg is uitdrukkelijk uitgesproken dat met de financiering van de MOB's, zoals deze thans geschiedt, niet is beoogd een verschuiving in de financieringslasten teweeg te brengen ten gunste of ten nadele van de sociale verzekering. De Regering heeft dan ook toegezegd dat bij financiering van de MOB's uit de AWBZ, de rijksbijdrage aan het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten zal worden verhoogd met het equivalent van het voor het dienstjaar 1975 op de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne voor dit doel opgevoerde bedrag.

Aanwijzing en tarifiering van justitiële inrichtingen

Met betrekking tot de aanwijzing van een aantal justitie-inrichtingen is in de afgelopen jaren overeenstemming bereikt. Met terugwerkende kracht tot 1 januari 1968 respectievelijk 2 mei 1973 werden 22 respectievelijk 2 kinderschermingsinrichtingen aangewezen. Hiervan werd inmiddels de aanwijzing van één inrichting met terugwerkende kracht tot 1 juli 1970 en van een andere inrichting met terugwerkende kracht tot 1 augustus 1970 ingetrok-

ken. Voorts werden met terugwerkende kracht tot 1 januari 1971 7 inrichtingen voor psychisch gestoorde delinquenten aangewezen. Met betrekking tot de tarifiering is nog overleg gaande over de wijze waarop het Centraal Organ Ziekenhuistarieven hierbij zal worden betrokken. Uit de verpleegprijzen dienen die kostenelementen te worden geëlimineerd, die normaliter niet in een verpleegprijs ten laste van de AWBZ kunnen worden opgenomen. Voor de kinderbeschermingsinrichtingen zijn dit kostenelementen wegens verstrekking van onderwijs, kleed- en zakgeld.

Voor de inrichtingen voor psychisch gestoorde delinquenten zijn dit daarnaast nog de kosten wegens beveiliging en het eerste jaar verpleging ten aanzien van een 5-tal als psychiatrisch ziekenhuis aangewezen inrichtingen. Deze extra kosten van de inrichtingen voor psychisch gestoorde delinquenten werden voorshands bepaald op 20% van de totale kosten.

Financiering van de MOB's

Bij de inmiddels tot stand gekomen integrale financiering van de MOB's wordt voorshands uitgegaan van een subsidie ter hoogte van gemiddeld 120% van de goedgekeurde personeelskosten, te weten 100% van deze kosten verhoogd met 20% bestemd voor de overige exploitatiekosten. Op basis van het werkelijk gemiddelde salarisniveau werd in hoofdstuk XVII der rijksbegroting 1975 een bedrag van ca. f 35,8 mln. opgenomen.

Herziening rijksbijdrage

Nu de aanwijzing van een groot aantal justitie-inrichtingen is geregeld en voorts overeenstemming is bereikt tussen de Ziekenfondsraad en het Ministerie van Justitie over de hoogte van de in de rijksbijdrage op te nemen bedragen, kunnen de destijds toegezegde correcties van de rijksbijdrage plaatsvinden.

Aangezien de categorie van de kinderbeschermingsinrichtingen reeds ingaande 1 januari 1968 als inrichtingen in de zin van de AWBZ zijn aangewezen dienen de kosten voor deze inrichtingen ook van die datum af in de rijksbijdrage te worden opgenomen. De kosten van de inrichtingen ten behoeve van psychisch gestoorde delinquenten behoeven eerst per 1 januari 1971 in de rijksbijdrage te worden opgenomen. Tenslotte dient de rijksbijdrage met ingang van 1 januari 1975 te worden verhoogd met de kosten van de MOB's.

Bijgevoegd ontwerp van wet strekt ertoe:

a. op basis van een nacalculatie aan het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten een bedrag uit te keren ter hoogte van het bedrag, dat tot en met 1975 in totaal aan bijdragen van het Rijk zou zijn verleend, indien de werkelijke justitiekosten, onder aftrek van de niet-medische kostenelementen, voor de onderscheidene inrichtingen reeds op 1 januari 1968 respectievelijk 1 januari 1971 in de rijksbijdrage zouden zijn opgenomen, vermeerderd met het bedrag van f 35,8 mln. voor de kosten van MOB's in 1975;

b. de rijksbijdrage per 1 januari 1976 te verhogen met de voor 1976 aan het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten toe te rekenen bedragen.

Berekening van de uitkering-ineens en correctie van de rijksbijdrage per 1 januari 1976

De kosten voor verpleging van kinderbeschermingspupillen in aangewezen en erkende inrichtingen voor zwakzinnigen, die over 1968 ten laste van de begroting voor Justitie zijn gebracht doch voor verrekening met het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten in aanmerking komen, belopen blijkens een opgave van het Ministerie van Justitie f 15 695 769. Afgerond op een veelvoud van honderduizend gulden komt dit neer op 15,7 mln. gulden. De Ziekenfondsraad kan zich blijkens zijn schrijven van 7 mei 1976 met deze opgave verenigen.

Voor 1971 zal blijkens de door vorengenoemd ministerie gemaakte becijferingen uit het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten voor de in de zeven aangewezen t.b.r.-inrichtingen, alsmede voor de patiënten die ten laste van de Minister van Justitie in niet-justitiële psychiatrische ziekenhuizen worden verpleegd, een bedrag van 20 mln. gulden moeten worden vergoed. Hierbij is rekening gehouden met het vaste aftrekpercentage van 20. Met zijn schrijven van 23 februari 1976 deelt de Ziekenfondsraad mede dat, blijkens ingewonnen informatie, weliswaar de aan de kostenopgave inzake psychopatenzorg over 1971 ten grondslag liggende gegevens niet meer voorhanden zijn, doch dat op beleidsoverwegingen geen bezwaar wordt gemaakt tegen het voor 1971 genoemde bedrag van 20 mln. gulden. De raad vestigt daarbij de aandacht op het feit, dat in de kostenopgave over het jaar 1971 niet de kosten van gebouwen zijn begrepen, aangezien deze in de vorm van bouwsubsidie rechtstreeks ten laste van de rijksbegroting kwamen. Omdat enerzijds deze kosten met ingang van het jaar 1973 in de exploitatierekeningen van de inrichtingen dienen te worden opgenomen – derhalve mede ten laste van het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten behoren te komen – en anderzijds de hoogte van de rijksbijdrage zal worden bepaald door het via indexering jaarlijks aanpassen van de bijdrage voor 1971, waarin nog geen kosten van gebouwen waren opgenomen, dient naar het oordeel van de Ziekenfondsraad ter vermindering van een verdergaande discrepantie tussen kosten en rijksbijdrage bij de vaststelling van de rijksbijdrage met ingang van 1973 met deze tot dan toe niet opgevoerde kosten rekening te worden gehouden. De ondergetekenden willen met betrekking tot deze mening opmerken dat het nimmer de bedoeling is geweest in een eenmaal overgenomen financiering, welke gepaard is gegaan met een verhoging van de rijksbijdrage, op een later tijdstip wijziging te brengen. Ook ten aanzien van het onderhavige punt komt het de ondergetekenden voor dat er geen aanleiding is van de gebruikelijke procedure af te wijken, te meer omdat de indruk bestaat dat het bedrag van 20 mln. gulden wellicht aan de hoge kant is. De ondergetekenden zijn derhalve van mening dat moet worden volstaan met verhoging van de rijksbijdrage per 1 januari 1971 met 20 mln. gulden.

Het bedrag van de rijksbijdrage, genoemd in artikel 17 van de AWBZ, dat bij het in werking treden van de wet op 475 mln. gulden werd vastgesteld, dient derhalve per 1 januari 1968 met 15,7 mln. gulden te worden verhoogd tot 490,7 mln. gulden, welk bedrag, na indexering, met ingang van 1 januari 1971 met 20 mln. gulden en met ingang van 1 januari 1975 met 35,8 mln. gulden dient te worden opgetrokken.

Ingevolge de bepalingen van artikel 19 van de AWBZ, zoals deze luiden vóór de inwerkingtreding op 1 januari 1972 van de Wet van 26 januari 1972 (Stb. 43) tot nadere wijziging van onder meer de AWBZ, dient herziening van het bedrag van 490,7 mln. gulden over de jaren 1969 en 1970 achterwege te worden gelaten omdat het totale bedrag van die herziening een bedrag van 75 mln. gulden niet te boven gaat.

In onderstaand overzicht is aangegeven hoe het verloop is geweest van de stijging van het indexcijfer der lonen, op grond waarvan de herziening van het bedrag van de rijksbijdrage plaatsvindt. Tot 1 januari 1972 werd de stijging van het indexcijfer steeds gezien sedert 31 juli 1967. Na de wetswijziging is de stijging berekend tot het indexcijfer der lonen van 31 juli van het voorafgaande jaar. Tevens is met ingang van 1 januari 1972 bij de herziening van de rijksbijdrage uitgegaan van het onafgeronde bedrag van die bijdrage van het voorafgaande jaar. In het overzicht wordt tevens aangegeven welke bedragen in de jaren 1968 tot en met 1976 werden toegekend en hoe deze bedragen na aanvaarding van het onderhavige wetsontwerp zullen luiden.

Overzicht Rijksbijdrage AWBZ

Jaar	Toegekende bedragen		Te verhogen met	Indexcijfers der regelingslonen per 31-7	Stijgingspercentage indexcijfer t.o.v.		Nieuwe bedragen		Aan het Fonds verschuldigd	Verhoging bedrag rijksbijdrage 1976
	onafgerond	afgerond			31-7-'67	voorafgaand jaar	onafgerond	afgerond		
1967	—	—		262			—	—		
1968	475 000 000	475	15,7 ¹	276	5,344		490 700 000	490,7	15,7	
1969	475 000 000	475		298	13,740		490 700 000	490,7 ⁵	15,7	
1970	475 000 000	475		321	22,519		490 700 000	490,7 ⁶	15,7	
1971	507 000 000	507	20 ²	361 ⁴	37,786		546 200 733	546,3	39,3	
				352		12,461				
1972	579 483 500	579,5		404		14,773	623 608 102	623,7	44,2	
1973	665 107 954,55	665,2		445		10,149	715 733 726,91	715,8	50,6	
1974	732 606 534,10	732,7		528		18,652	788 373 542,85	788,4	55,7	
1975	869 250 000,01	869,3	35,8 ³	592		12,121	971 220 976,06	971,3	102,0	
1976	974 613 636,37	974,7					1 088 942 670,57	1089,0		114,3
								Totaal	338,9	

¹ Kinderbeschermingsinrichtingen.

² Psychopateninrichtingen.

³ M.O.B.'s.

⁴ Verhoging zou 26,3 mln. zijn, dus minder dan 75 mln.

⁵ Verhoging zou 67,5 mln. zijn, dus minder dan 75 mln.

⁶ Overgegaan werd op een nieuw indexcijfer.

Uit het overzicht blijkt dat over de periode 1968-1975 nog een bedrag van 338,9 mln. gulden door het Rijk aan het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten verschuldigd is. Het met ingang van 1 januari 1976 in artikel 17 van de AWBZ vermelde bedrag van 974,7 mln. gulden dient voorts te worden verhoogd tot 1089 mln. gulden. Over 1976 dient derhalve nog een nabetaling te geschieden van 114,3 mln. gulden.

Ten slotte moge nog worden vermeld dat wijziging in de financiering van de justitie-inrichtingen geen wijziging brengt in de primaire verantwoordelijkheid voor deze inrichtingen, die – zoals bekend – bij de Minister van Justitie ligt. In verband hiermede is overeengekomen, dat de financiering van de justitie-inrichtingen blijft lopen via de begroting van het Ministerie van Justitie. De vergoedingen uit het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten zullen dan als middelen op die begroting worden opgenomen. Met betrekking tot de MOB's zij nog vermeld dat ingaande 1 januari 1976 hiervoor geen bedrag meer is opgenomen op de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Het op de begroting van dit departement voor 1975 opgevoerde bedrag van 35,8 mln. gulden zal, na aanvaarding van dit wetsontwerp, naar het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten worden overgeheveld.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
J. P. M. Hendriks

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,
P. J. J. Mertens